

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak štetek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravitelstvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobijo se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisni se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oknanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Naših Nemcev bolečine.

I. Uno nedeljo so imeli naši Nemci, v resnici pa le nemškutarji, »nemški dan« v Celju. Če jih to veseli, nam je prav, naj jih imajo še več v letu, vendar pa sodimo, da jih že na drugi »nemški dan« ne bode več, kakor jih šteje Celje in pa bližnja tržišča Vojnik in Laško. No tokrat so prišli še celo iz Gradca in Brežic. »Deutsche Wacht« trdi, da jih je bilo iz vseh naših mestic in trgov, ali mi njej ne verjamemo veliko in torej tudi tega ne. Ali to ji še bodi; da pa so resolucije, katere so sklenili na tem »nemškem dnevu«, pametne, potrebne in pravične, tega ji nihče ne potrdi, še brž tisti ne, ki so bili pri tem zborovanji!

Naj se naši bralci sami prepričajo o tej »nemški pravici«, podamo jim v naslednjem resolucije, kakor jih beremo v raznih listih. Te-le so: 1. Spodnještajarskim Nemcem je ohranjenje in pospeševanje nemštva najvišje načelo ter je njemu podvreči vse druge koristi. Zato so vsi Nemci le ena stranka, ki podpira vse, kar koristi nemštvu in pobija vse, kar bi mu bilo na škodo. — 2. Nemščina naj se prizna za uradni, službeni in državni jezik! Tega ne terjajo le zgodovina in stanje Nemcev, temveč je potreba za državo in njej se mora ustreči, naj se pozdigne gospodarstvo in splošna prosveta, ohrani v Avstriji državno pravo in državna vojska ter zavaruje moč državi. Pri nas, na Spodnjem Štajarji, je tem bolj potreba in je tem večja pravica, da se tako vredi uprašanje o jeziku, ker si prisvajajo že vsaka občina pravico za to, da si določi sama jezik, v katerem dopisuje in to napravlja v državnih uradih škodljive zmešnjave.

3. Slovanskim željam pustijo prvo mesto nasproti Nemcem že državni uradi — omenimo tukaj le imenovanje uradnikov, notarjev in šolskih nadzornikov — in posebno še jih boža deželna vlada. Čem bolj čutijo to spodnještajarski Nemci, tem bolj je dolžan dež. zbor,

po večini svoji nemški, in deželni odbor, kateri iz njega izhaja in stoji na lastnih nogah, držati se nemške uprave in varovati po celi deželi, katero bi Slovani radi razklali na dvoje, nemštvo, ki ohranjuje državo in ne pripusti, da se razdeli kedaj štajarska kronovina.

4. Ako je vlada Slovanom prijazna glede na šolstvo, naj se oni člani deželnega šolskega sveta, ki so iz večine dež. zbora, ne udajo, marveč naj se postavijo zoper to na vse moči! Po vseh mestih in trgih na Spodnjem Štajarskem naj osnuje država, ali dežela nemške šole! Zunaj mest pa se naj vsak otrok, ko se mu ne krati pouk v materinščini, uči tudi nemški jezik. Da se spremenijo naše nemške gimnazije, v katerih se slov. ljudstvu odpira neizmerno polje nemške omike in znanosti, v mešane s tem, da se napravijo slov. vsporednice in po znanem češkem vodilu nazadnje v slovenske šole — s tem se posega v našo nemško lastnino, podpira se politično in narodno slovanstvo v škodo naših narodnih čustev, pravic in posesti.

5. Doslej Nemci na Štajarji niso nikdar bili sovražni ali pristranski slov. kmetom ali poslom. Temu nasproti pa si je napravila slov. stranka slov. obrtno društvo in sicer v Celji. S tem škoduje blaginji nemških obrtnikov in nas žali ter sili, da ukrenemo kaj zoper to. Podpirati nam bode vse obrtnike, ki se držijo z nami na stališču, ki ohranjuje našo državo, na vse načine in vse, ki ne stojijo za Nemce, nam bode pobijati.

6. Cerkva se ne sme zlorabiti za boj narodnosti. Spodnještajarski Nemci ugovarjajo odločno zoper to, da so sovražniki katoliške cerkve in če se njim to očita, je to politično, grdo bojno sredstvo, ali ono pripravi lahko Nemce na to, da se umaknejo katoliški cerkvi.

7. Mogoče je Nemcem na Spodnjem Štajarji vzdržati se na njih stališču le tedaj in izpolnjevati njih višjo nalogo, ako so vsi ene misli, prvi ko zadnji, se ogibljuje razcepljenja ter so edini v boji zoper vlado, vedno prijazno slovenskim željam ter sovražno Nemcem in zoper požrešne

in čemdalj predrzніше slov. zahteve. Ker so nam složni Nemci po vsej Avstriji najvišji uzor, pozivamo vse Nemce, kar jih živi po Gorenjem Štajarji in posebno v našem glavnem mestu, naj zastavijo vse moči za to, da se obvaruje nemštvo na Spodnjem Štajarji.

Take so torej bolečine ali kakor se jim pravi, resolucije naših Nemcev. No te želje naših Nemcev niso nove in tudi niso potrebne, saj imajo Nemci, kar želijo, že doslej in nam se zdi le čudno, da si upajo z njimi na dan, ne da jih rdečica oblije.

Cerkvene zadeve.

Svečanosti na Ptujski gori.

Naša prijazna Gora kazala je nenavadno lice tega meseca. Posebno je bila ozaljšana s prapori slovenskimi, cesarskimi in deželnimi od dne 5. julija do 10. Od novo sezidane kapelice do cerkvenih vrat bil je iz vejevja in malih drevesec zasajen celi drevored. In zakaj neki to, me prašas, dragi čitavec? Veselila in pričakovala je cela fara novega g. župnika Jožef Sattlerja, znanega vsem bralcem »Slov. Gospodarja« po raznih mikavnih, lepih in poučnih spisih. Streljanje in zvonjenje oznanjalo je na 6. julija daleč po polju prihod novega dušnega pastirja. V nedeljo na to prihitelo je od daleč in blizu več gg. duhovnikov, na čelu njim preč. velečislani častni kanonik in dekan M. Strajnsak. Novi g. župnik so v svoji lepi pridigi se predstavili župljanom ter razložili v jedrnatih krasnih besedi dolžnosti župnika do faranov, in župljanov dolžnosti do svojega župnika. Daj Bog, izprosi Marija novemu gospodu vse to kar so govorili, da bi lahko delovali mnogo let v slavo božjo, na čast Mariji, za večno in časno blaginjo milega našega naroda slovenskega! — Omenjeno je že bilo v tem listu, da je naša cerkev popravljena. Dobro so storili nedavno se od nas ločeči ljubznivi g. župnik J. Antolič, da so tudi blagoslovili na Sv. Petra in Pavla dva kipa Matere Božje.

Lurska Mati Božja je postavljena v cerkvi, druga podoba pa v novi kapelici, ki jo je sezidal neki dobrotnik na svoje stroške. Velika je bila tedaj slovesnost. Veliko število lepo belo oblečenih deklet je neslo v cerkev podobo Matere Božje v jutro, popoldan pa iz cerkve v kapelico. Dne 2. julija pa je bilo na tisoče pobožnih romarjev na Gori; mnogo jih je pristopilo k mizi Gospodovi. Velikanska cerkev je bila takorekoč naphana ljudij, da ne bi zrno prosa moglo pasti na tla. Zunaj cerkve pa se je tudi kar trlo ljudij. Vsem čč. gospodom, ki so od daleč in blizu prišli pomagat, najlepša zahvala! Č. g. župniku J. Antoliču pa zadovoljstvo in veselje in zdravje v pokoju, dokler nas vse k večnemu pokoju ne pokliče Bog in nas vse ne združi pri Mariji!

Josip Kukovec, župnik pri Sv. Andražu v Slov. goricah.

(V spomin priobčil Jos. Štelcar.)

Dne 30. aprila je nemila smrt vzela č. g. Josipa Kukovec, župnika pri Sv. Andražu v Slov. goricah. Dovolite, gospod urednik, da o našem pokojnem gosp. župniku dostavim nekoliko črtic v hvaležni spomin.

Pokojni gospod župnik so bili rojeni pri Sv. Ani v krasnih in prijaznih Slov. goricah, dne 19. marteja leta 1839, tedaj se niso dopolnili 55 let in že so morali zapustiti vinograd Gospodov, katerega so z vso gorečnostjo obdelovali. Bili so tukaj 18 let za župnika,

ter so se ves čas neumorno trudili, kako bi povišali čast božjo med nami, ter svoje ovčice vodili po poti zveličanja. Lepo so skrbeli za krščanski red v svoji hiši in po vsej župniji; s posebno gorečnostjo so oznanjevali božjo besedo, priporočevali svete bratovščine in pobožna društva; skrbeli so za lepoto hiše božje, katero so dali vso prenoviti in krasno naslikati; oskrbeli so tudi nove stole za cerkev, in dve lepi novi banderi. Pa ne samo za cerkveno poslopje, tudi za vse drugo so lepo skrbeli ter zapustili vse v najboljšem stanu. Kako so bili spoštovani in ljubljani zavoljo svoje ponižnosti in odkritosrčnosti, to je pokazal njihov pogreb. Kljub nepovoljnim okoliščinam se je zbralo 28 duhovnikov, da svojega dragega sobrata spremijo k zadnjemu počitku. V zgovorni besedi, ako se ne motim, so nam veleč. gosp. J. Trstenjak, duh. svet. in župnik pri Sv. Marjeti niže Ptuja, naslikali uzorno gorečnost in delovanje blagega pokojnika, ter njih vsem priporočili v hvaležni spomin. Med drugim so omenili njihovo živo vero, katero so kazali povsod in jo na vso moč branili, na dalje so omenili njihovo udanost in ljubezen do sv. matere katoliške cerkve. Bilo je po pravici veliko žalovanje pri vseh pričujočih, ko se je začela po dokončani sv. maši, katero so služili preč. gosp. Jakob Mesko, duh. svet. in župnik pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah, množica pomikati proti pokopališču. Sprevod pa so vodili mil. gosp. Matija Modrinjak, prošt in nadžupnik na Ptui. Na pokopališču so položeni umrljivi ostanki poleg g. Franca Muhiča, vpokojenega župnika in poleg njihovega nekdanjega kaplana, g. Anton Breznika, ki so pred dvema letoma tukaj umrli. Milo je gledati na pokopališču tri grobe v enem redu, kjer počivajo trije tukajšnji duhovni pastirji, ki so v teku štirinajstih let umrli. Bog jim daj večni mir in pokoj, nam pa ostanejo naj vsi v preblagem spominu!

Gospodarske stvari.

Kaj je hmeljarju storiti, da ubrani hmelj, kolikor mogoče, pogubnemu uplivu raznih škodljivcev?

Veliko zborovanje hmeljarjev, katero je sklicalo južno-štirsko hmeljarsko društvo v Žalci, dne 2. t. m. bilo je prav dobro obiskovano. Kako pa tudi drugače, ko so letos razni hmeljevi škodljivci delali hmeljarjem velike preglavice. Razpravljanje o škodljivcih bilo je po tem takem prav živahno in nasvetovana sredstva v pokončanje tištih prav različna — a žalibog, ne popolnoma zanesljiva.

Tu naj bode navedeno, kaj naj hmeljarji storijo, da vsaj posredno obranijo hmelj, kolikor mogoče, pogubnemu uplivu raznih škodljivcev:

1. Pred vsem je treba hmeljišče skrbno in vestno obdelovati in dobro gnojiti, da postane rastlina močna in krepka.

2. Hmeljeve poganjke (trte) naj se takoj pri berji odrežejo od korenike in ko so se posušile, naj se požgejo.

3. Hmeljišča naj se gnojijo izključljivo le s kompostom in ne s svežim hlevskim gnojem; zakaj v njem najdejo razni škodljivci varno zavetišče.

4. V poletnem času, posebne meseca junija in julija naj se po noči blizu hmeljišč napravi ogenj — škodljivi kebrji in metulji ponočnjaki prileté in najdejo v njem svojo smrt.

5. Ako se novo hmeljišče priredi, naj se skrbno pazi na to, da so sadeži popolnoma zdravi.